

Janko Mlakar, Trebušnik na slovanskem jugu. (Slovenske Večernice, 64. zvezek. Izdala Družba sv. Mohorja. Celovec 1910. — Str. 3—145.)

Naš znani potopisec in humoristični pisatelj je tu na šaljivo zabaven način opisal svoje potovanje po slovanskem jugu: zdoma na Breznici prek Reke v Split, kjer se je tisto leto (1908) vršil katehetski sestanek; odtod v Kotor, v Črno goro, prek Skadra in Bara nazaj v Dubrovnik; odtod skoz Hercegovino in Bosno po progi Gruž-Mostar-Sarajevo-Jajce-Banjaluka v Zagreb. Potoval je v družbi dveh dovtipnih dobričin, Groge in Trebušnika ter njegove stričnice, jezične Ivanke. Tako je ves potopis pravzaprav kratkočasno pripovedovanje raznih resničnih in namišljenih dogodivštev, katerih vesela junaka sta Trebušnik in njegov drug Grogga, dočim igra Ivanka vlogo nekega „Blaustrumpfa“. Kdor bo iskal v povesti natančnejših opisov in globljih vtiskov, kakršnih lahko dobi po teh krajih resni popotnik, se najbrž ne bo zadovoljil; komur pa je do lahkotnega štiva, ga bo našel v izobilju. V zvezi s šaljivim značajem pripovedovanja je seveda marsikaka robotost, ki ne odgovarja zahtevam dobrega okusa; tako n. pr. se, seveda nalašč, zamenjava srbsko ime Redaković z „Bedaković“; dalje čitamo: „turški smrkolin“, „pripeljal mu je par takih zaušnic, da je videl Mohameda v devetih nebesih“, „muezin na minaretu se je začel dreti“ itd. Tudi nam bi ne bilo prav, če bi se turški pisec norčeval iz naših obredov. Očitne hibe so: gen. Stolaca od Stolac, mesto v Hercegovini (prav: Stolca, hrv. Stôca); nek, ogrsk, turšk; smolo imeti; se je pustil kronati; vrgel sem dedca tja v eno turčico“. Sploh je opaziti več tiskovnih hib, ki gredo na rovaš korektorju. Sicer pa bo knjiga spriču živahnega pripovedovanja našim ljudem gotovo ugajala.

Narodni kataster Koroške. Poročal Ante Beg na obrambnem tečaju v Ljubljani, dne 2. julija 1910. V Ljubljani 1910. „Narodna založba“. 8°. 80 str. Cena 70 v, s pošto 80 v.

Nemška in češka obrambna društva imajo svoje politično knjigovodstvo že dolgo natančno urejeno, pri nas moremo v tem oziru zaznamovati šele početke. Vestno sestavljeni narodni kataster je važna točka v okviru obrambne organizacije. Pozdravljamo torej Begovo poročilo o sedanjem narodnem stanju na Koroškem, ki zasluži pozornost vseh odločilnih faktorjev. Nad vse aktualna knjižica nam odkriva sicer žalostno sliko, vendar pa ne tako obupne, da bi se z vztrajnim in smotrnim delom ne dalo rešiti za bodočnost vsaj to, kar imamo sedaj, in tega ni malo.

Slovenski sokolski koledar za leto 1911. Uredil dr. Gvidon Sajovic. VI. letnik. Izdal in založil vadiateljski zbor Sokola v Kranju. M. 8°. 159 str. + Oglasi in beležnica. Za običajnim koledarjem je uvrščen strokovni del, ki obsega sokolske koračne pesmi, povelja za redovne vaje v členu, četi in zboru; opis sokolskega doma v Zagorju ob Savi in telovadnice tržiškega Sokola; sokolsko delovanje v l. 1910., statistični izkaz slovenskega sokolstva in poročilo o zvezi slovanskega sokolstva. Prof. M. Pirnat je napisal članek Ob petdesetletnici naše budnice „Naprej zastava Slave!“ — dr. Fr. Ilešič pa je očrtal s pesniškim poletom življenje in ideje Stanka Vraza. Naj širi vestno in spretno urejeni koledar s svojo bogato vsebino eno najlepših idej naprednega Slovenstva, duh sokolstva širom naše domovine!

Dr. Mihovil Mandlč, Povijest okupacije Bosne i Hercegovine (1878). Izdanje „Matica Hrvatske“. Zagreb 1910. V. 8°. 100 str.

Pisatelj, vesten zgodovinar, obravnava v treh delih vso zgodovino okupacije obeh novih avstro-ogrskih dežel, in sicer: A. Bosna in Hercegovina za osmanskega gospodstva; B. Okupacija (od 29. julija do 20. oktobra 1878) — ta del tvori jedro